

Učitelská dilemata v době AI

pedagogika nejistoty | digitální wellbeing | digitální minimalismus

Ondřej Neumajer

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MS
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Pedagogika nejistoty

Pedagogika nejistoty

Přístup ve vzdělávání reagující na rychlé technologické změny, zejména na rozvoj AI.

Nejistota jako konstanta, zejm.

- proměna role učitele,
- obtížně předvídatelné požadavky na dovednosti lidí na trhu práce,
- důraz na (měnící se) digitální dovednosti,
- exponenciální vývoj technologií vs. spíše cyklický vývoj pedagogiky...

Pedagogika nejistoty

Cíl

- umožnit jedincům se v neustále se měnícím prostředí orientovat a úspěšně v něm fungovat.

Podstata

- připravit žáky na život ve světě, kde jsou informace snadno dostupné, ale jejich pravdivost a relevance mohou být nejisté.

Pedagogika nejistoty

Cíl

- umožnit jedincům se v neustále se měnícím prostředí orientovat a úspěšně v něm fungovat.

Podstata

- připravit žáky na život ve světě, kde jsou informace snadno dostupné, ale jejich pravdivost a relevance mohou být nejisté.

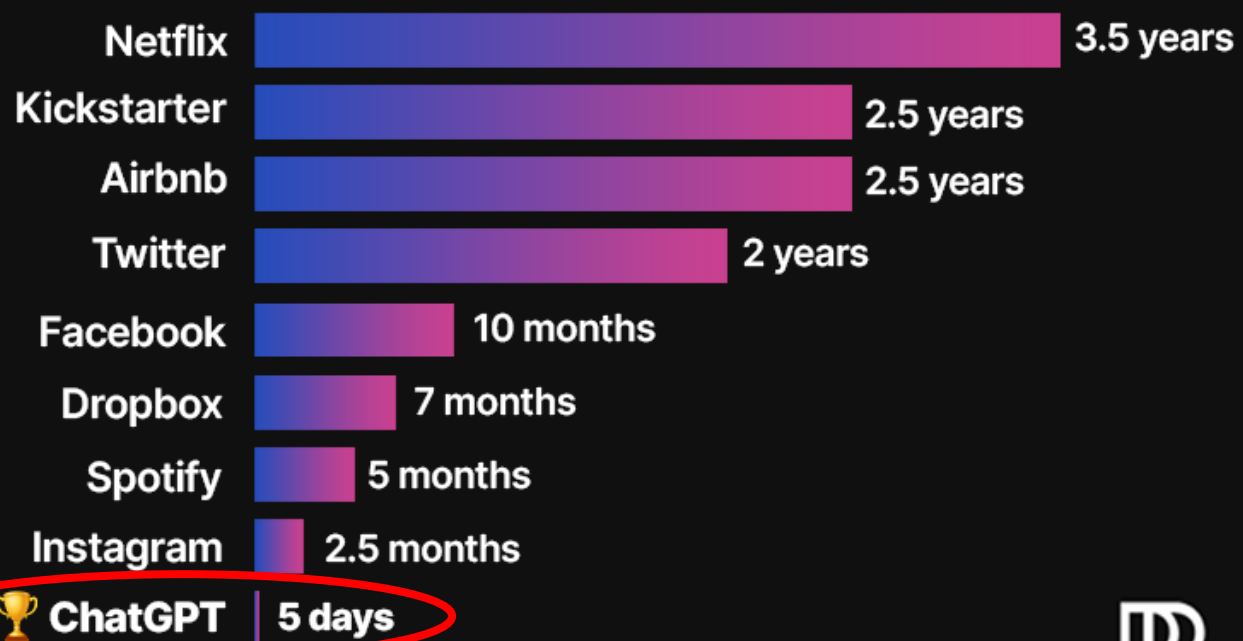

Bořivoj Brdička

Pedagogika **nejistoty** v éře AI

„Ten učitel, který nedokáže naučit víc než stroj, má být nahrazen a nahrazen bude.“

Time it took to reach **One Million** Users:

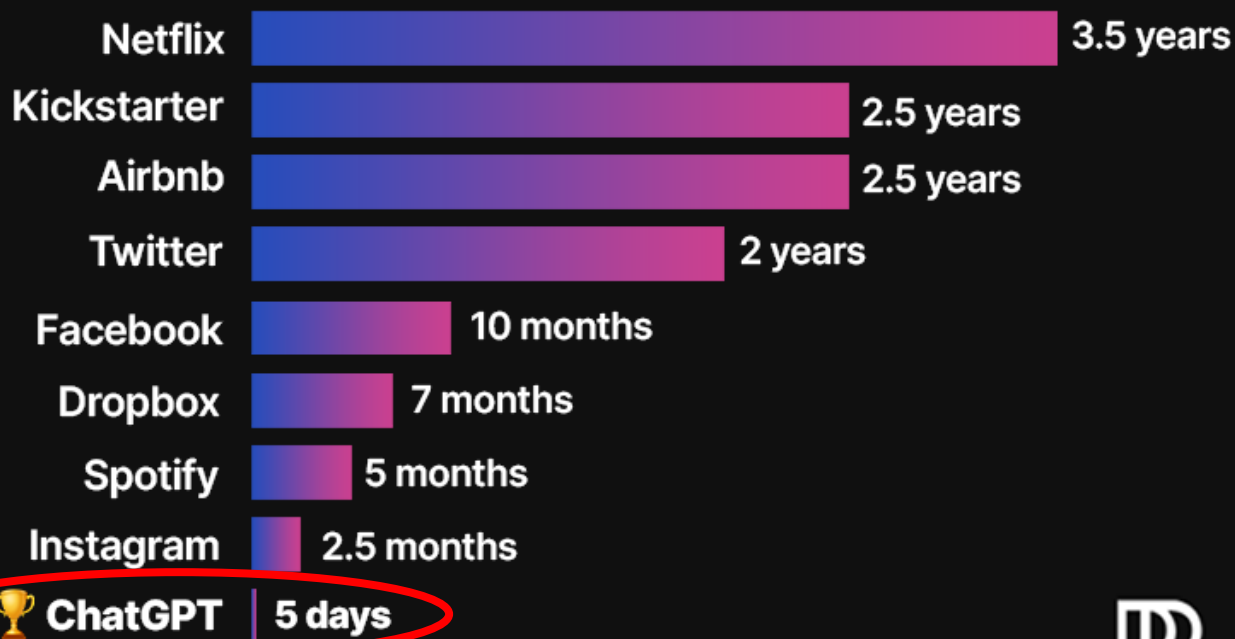

@TheRundownAI

AI JAKO AKCELERÁTOR VÝVOJE

Time it took to reach **One Million** Users:

@TheRundownAI

Tržní hodnota OpenAI
11/2024

3 600 000 000 000 Kč
= 3,6 bilionu Kč, cca \$157 miliard

10/2025

10 000 000 000 000 Kč
= 10 bilionu Kč, cca \$500 miliard
(státní rozpočet ČR: 2,3 bilionu Kč)

Psaní eseje s AI podle MIT

Odlišné vzorce neurální konektivity – EEG analýza tří skupin studentů píšících esej na zadané téma:

1. používala ChatGPT

práce studentů velmi podobné, bez originality, opakovaly stejné fráze a myšlenky

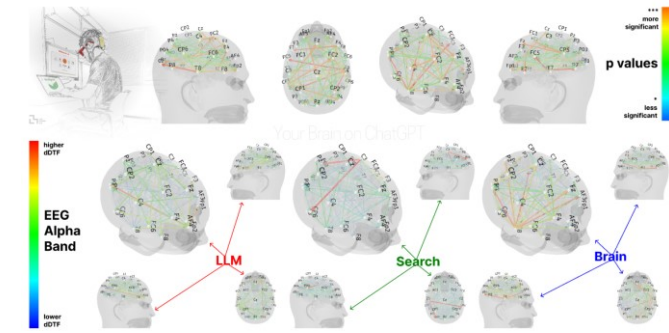
2. používala Google vyhledávač

střední angažovanost

3. pouze vlastní myšlenky

nejvyšší úroveň neurální konektivity – spojována s kreativitou, paměťovou zátěží a sémantickým zpracováním

účastníci více zapojeni do procesu, projevovali větší zvědavost a byli spokojenější s výsledky své práce

TIME, 23. 6. 2025: *ChatGPT May Be Eroding Critical Thinking Skills, According to a New MIT Study*
<https://time.com/7295195/ai-chatgpt-google-learning-school/>

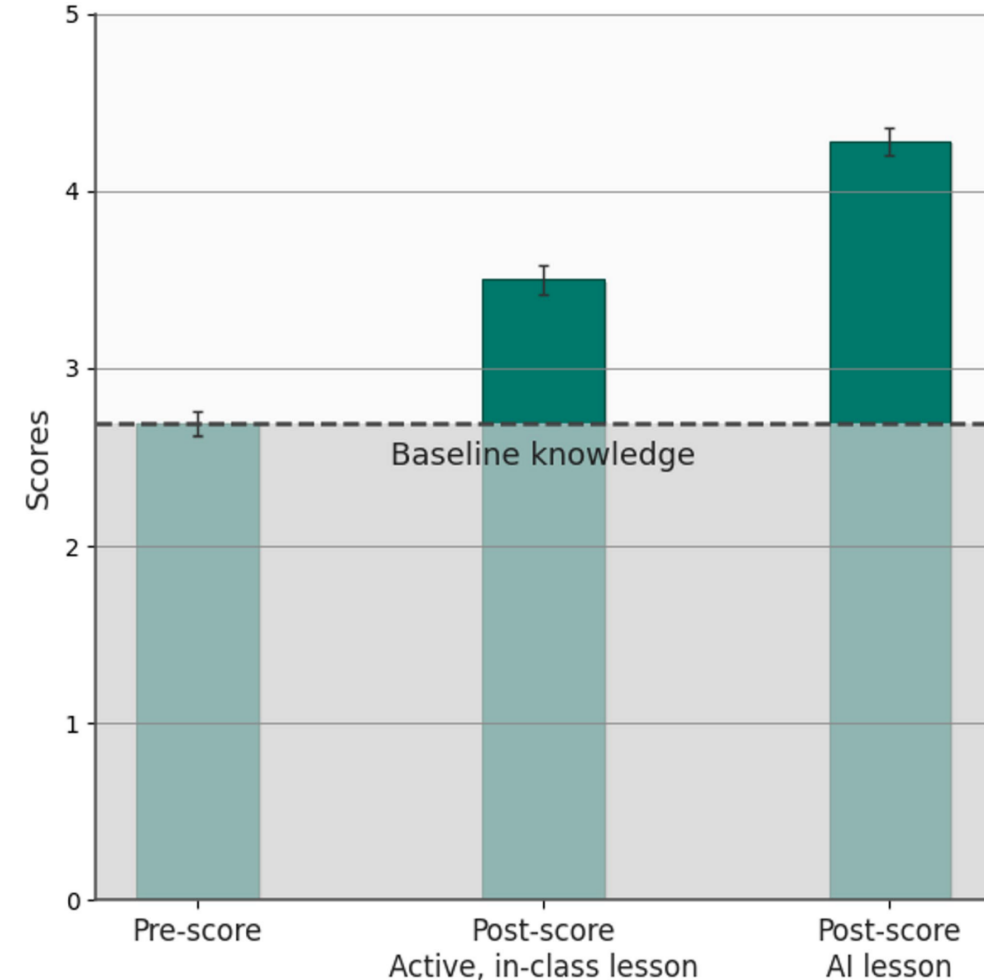
AI tutor je podle Harvardu lepší než učitel

Jedna skupina VŠ studentů fyziky absolvovala tradiční **výuku s učitelem**, druhá se připravovala doma s pomocí **AI tutora**, který nedává na otázky hotové odpovědi.

Např. když studentovi není jasné, jak se změní tlak v kapalině, která teče z trubice o velkém průřezu do trubice malého průřezu, AI tutor odpoví: „*Tak se vraťme zpátky. Jakými zákonitostmi se bude proudící kapalina řídit a v jakých rovnicích jsou tyto zákonitosti popsány?*“

Závěr: Studenti se při používání lektora **s AI naučí výrazně více za kratší dobu** ve srovnání s aktivní výukou ve třídě. Cítí se více zapojeni a motivováni.

Zdroj: <https://www.nature.com/articles/s41598-025-97652-6.pdf>

Vždy záleží na tom,
**jakým didaktickým
způsobem**
učitel AI do výuky zapojí.

AI ve vzdělávání

- Jak proměnit generativní AI z nástroje pro podvádění v pomocníka pro rozvoj kritického myšlení a digitálních kompetencí?
- Akt o umělé inteligenci (EU AI Act) a jaké dopady má na školní praxi.

panelisté: Ivana Böhmová,
Ludmila Kovaříková, Václav Maněna
moderuje Ondřej Neumajer

KONFERENCE
Škola jako místo setkávání
9. 10. 2025 | Kongresové centrum Olšanka, Praha

 Wolters Kluwer

10 způsobů využití generativní AI ve výuce na 2. stupni ZŠ a SŠ

Víte, že byste měli AI do výuky zapojit, ale nevíte, jak konkrétně? Tento katalog nabízí deset konkrétních způsobů, jak s AI pracovat tak, aby podporovala učení a rozvíjela kritické myšlení.

<https://digitalizace.rvp.cz/napric-predmety/ai>

1. Otázky na míru

Popis

GenAI generuje otázky na míru, čímž podporuje hlubší porozumění tématu a schopnost samostatně myslet.

Příklad

Chatbot generuje otázky k tématu, vyzývá žáka k formulování myšlenek, prověřuje jeho znalosti, slouží k opakování učiva.

Co tento způsob rozvíjí

Schopnost formulovat myšlenky, argumentovat, hledat souvislosti.

Proč ho využít

Umožňuje žákům učit se vlastním tempem a na aktuální úrovni jejich znalostí a dovedností.

2. Obsahová struktura

Popis

Žáci využívají GenAI k návrhu osnovy nebo struktury tématu zadaného úkolu.

Příklad

Osnova slohové práce, návrh kapitol prezentace, myšlenkové mapy, struktura rozhovoru nebo argumentace.

Co tento způsob rozvíjí

Porozumění komplexitě tématu, schopnost třídít a prioritizovat informace, vytvářet logickou strukturu.

Proč ho využít

Pomáhá žákům pojmut téma komplexněji a předem si promyslet obsahovou stavbu výstupu.

3. Brainstorming

Popis

Žáci využívají GenAI k rozvíjení nápadů, pro inspiraci nebo hledání různých úhlů pohledu na dané téma.

Příklad

Argumentace pro a proti, hledání různých pojetí tématu, možnosti či neobvyklých řešení nebo forem.

Co tento způsob rozvíjí

Posiluje kreativní myšlení, schopnost rozvíjet myšlenku, vnímat téma z více úhlů pohledu a nacházet různé cesty k řešení.

Proč ho využít

Pomáhá překonat tvůrčí bloky, podporuje sdílení myšlenek, divergentní myšlení a umožňuje žákům objevovat nové způsoby, jak k tématu přistoupit.

4. Plánování

Popis

Žáci s pomocí GenAI plánují postup práce, rozvrhují dílčí kroky a vytvářejí časový plán.

Příklad

Rozdělení úlohy na dílčí kroky, návrh harmonogramu projektu, plán postupu při psaní slohové práce, prioritizace.

Co tento způsob rozvíjí

Schopnost organizace a realistického plánování cílů.

Proč ho využít

Pomáhá žákům rozvrhnout si práci na základě konkrétních možností.

5. Vylepšení výstupu

Popis

Žáci kriticky hodnotí výstup vygenerovaný pomocí AI – hledají nepřesnosti a výstup vylepšují.

Příklad

Žáci pomocí GenAI vygenerují text na dané téma, posuzují jeho kvalitu a navrhnou vylepšení.

Co tento způsob rozvíjí

Kritické myšlení, jazykovou kulturu, schopnost posoudit kvalitu informací.

Proč ho využít

Učí žáky vnímat výstup GenAI ne jako hotový produkt, ale pouze jako výchozí bod pro další vylepšení.

6. Zpětná vazba

Popis

Žáci na základě daných kritérií využijí GenAI pro zhodnocení své práce a svůj výstup vylepšují.

Příklad

Chatbot hodnotí žákův výstup na základě pedagogem daných kritérií. Žák dle vlastního uvážení svůj výstup upraví.

Co tento způsob rozvíjí

Schopnost reflektovat vlastní práci, porozumět hodnotícím kritériím, rozlišit relevantní doporučení.

Proč ho využít

Umožňuje žákům dostat okamžitou zpětnou vazbu, učit se s ní pracovat. Výsledkem je kvalitnější výstup.

7. Argumentace

Popis

Žáci argumentují s chatbotem a učí se rozpoznat silné i slabé stránky jeho argumentace.

Příklad

Diskuze s chatbotem o kontroverzním tématu, identifikace klamů ve výstupech GenAI, obhajoba vlastního názoru.

Co tento způsob rozvíjí

Argumentační dovednosti: schopnost vybudovat argumentaci, formulovat odpověď, reagovat na oponenturu, kritické myšlení.

Proč ho využít

Umožňuje bezpečně trénovat diskuzi, tříbit myšlenku a učit se rozpoznat nekvalitní nebo nepravdivé argumenty.

8. Role experta

Popis

Žáci využívají GenAI jako simulaci experta v daném oboru a učí se klást správné otázky.

Příklad

Chatbot hraje roli historika, lékaře nebo vědce, žáci s ním vedou rozhovor, získávají informace, porovnávají názory odborníků s důrazem na kritickou práci s informacemi.

Co tento způsob rozvíjí

Komunikační dovednosti, hlubší porozumění tématu, schopnost tázat se a interpretovat odpovědi z různých úhlů.

Proč ho využít

Rozvíjí schopnost pracovat s odbornými informacemi.

9. Inovace

Popis

Žáci experimentují s GenAI, navrhnou a vyvíjejí nové přístupy, které slouží v oblasti vzdělávání.

Příklad

Vytvoření vlastního AI asistenta pro výuku, vytvoření vzdělávacího nástroje pro spolužáky.

Co tento způsob rozvíjí

Schopnost navrhovat a vytvářet technologie s reálným využitím.

Proč ho využít

Podporuje aktivní přístup žáka nejen jako uživatele, ale i jako tvůrce inovativního nástroje pro řešení existující potřeby.

10. Reflexe přínosu

Popis

Žáci hodnotí, zda využití GenAI v konkrétních úlohách bylo přínosem v jejich výukovém procesu.

Příklad

Zhodnocení využití GenAI v konkrétních úlohách a projektech, porovnání různých přístupů využití GenAI.

Co tento způsob rozvíjí

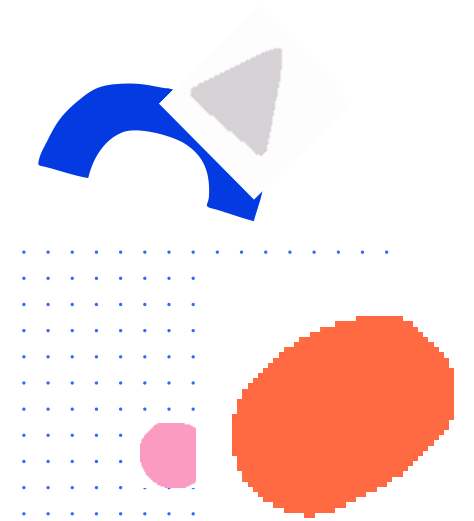
Schopnost přemýšlet o vlastním myšlení, volit a vyhodnocovat strategie, plánovat a řídit své učení.

Proč ho využít

Pomáhá žákům využívat GenAI vědomě a efektivně v souladu s vlastním stylem učení.

Učitelská dilemata

- Technooptimista nebo technoskeptik?
- Soustředit se na to podstatné (klíčové kompetence) nebo pronikat do nejnovějších aplikací a novinek?
- Nadužívání ICT žáky je masové, ale probíhá mimo školu
Máme tedy technologie ponechat za dveřmi školy?
- Nejlepší výsledky mají žáci, kteří ICT nepoužívají ani nadměrně ani podprůměrně. Kde je hranice?
- Vše je dostupné online. Ale, kde na to vzít čas?

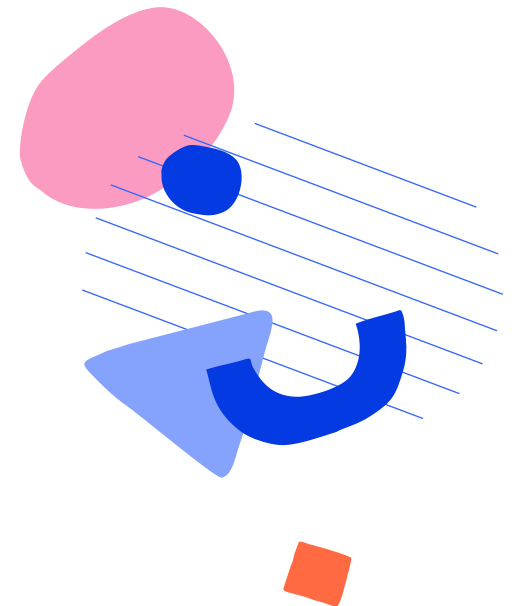

17,6 %
účelné využití ICT
všemi žáky na ZŠ

...to jsou učitelská dilemata **pedagogiky nejistoty**.

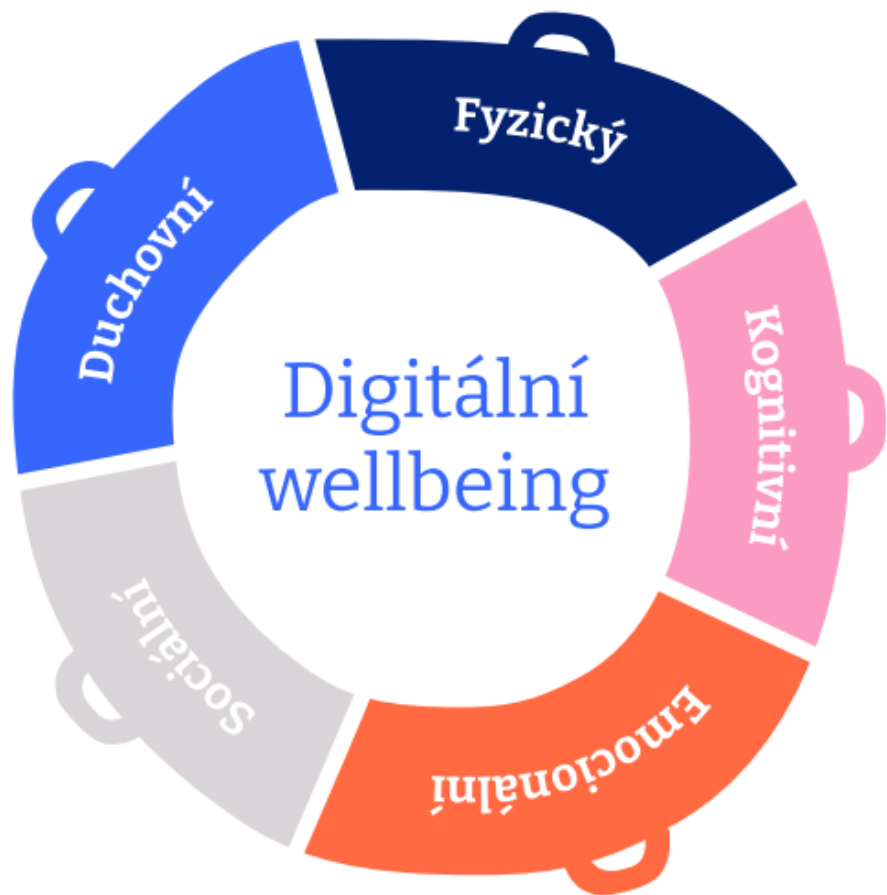
Jak tedy být učitelem v době AI
a jak se z toho nezbláznit?

Základem je péče o **wellbeing!**

...stav, ve kterém rozpoznáváme přínosy a rizika vlastního způsobu užívání digitálních technologií. Technologie zapojujeme do svého života způsobem podporujícím naše celkové zdraví, osobnostní rozvoj a odpovědnost vůči sobě, svému okolí a světu.

...stav, ve kterém rozpoznáváme přínosy a rizika vlastního způsobu užívání digitálních technologií. Technologie zapojujeme do svého života způsobem podporujícím naše celkové zdraví, osobnostní rozvoj a odpovědnost vůči sobě, svému okolí a světu.

Fyzická oblast

Kognitivní oblast

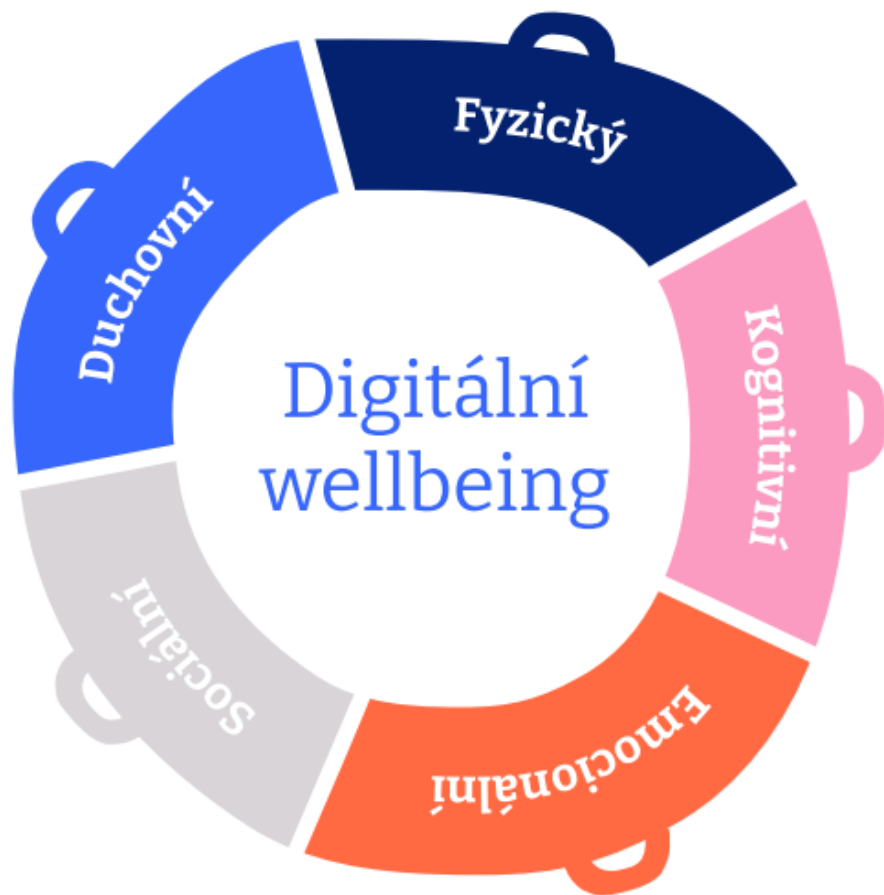
Emocionální oblast

Sociální oblast

Duchovní oblast

Partnerství
pro vzdělávání
2030+

npi

FAQ o digitálním wellbeingu

Digitální wellbeing
ve vzdělávání

Jaký je rozdíl mezi digitálním wellbeingem a celkovým wellbeingem?

Je digitální wellbeing “pohoda bez mobilu”?

Co je pro digitální wellbeing zásadní?

Proč je digitální wellbeing důležitý pro mě jako učitele a pro mé žáky?

Je digitální wellbeing hlavně psychická pohoda?

Je digitální wellbeing pro všechny stejný?

Digitální wellbeing
ve škole

Materiály NPI k digitálnímu wellbeingu na <https://digitalizace.rvp.cz/napric-predmety/digitalni-wellbeing>

Digitální wellbeing

Digitální wellbeing je stav, ve kterém rozpoznáváme přínosy a rizika našeho vlastního způsobu užívání digitálních technologií v aktuálních podmínkách. Na základě toho digitální technologie zapojujeme do svého života způsobem podporujícím naše celkové zdraví, osobnostní rozvoj a odpovědnost vůči sobě, svému okolí a světu.

Fyzická oblast

Ve fyzické oblasti se projevuje schopnost smysluplně a přiměřeným způsobem využívat digitální technologie pro rozvoj zdravého životního stylu a fyzického zdraví, zejména ve vztahu k pohybovým aktivitám, spánkovému a dennímu režimu či způsobu stravování. Závisí na péči o zdravý životní styl obecně.

Kognitivní oblast

V kognitivní oblasti se projevuje schopnost rozvíjet vlastní poznání, kritické a tvůrčí myšlení a dosahovat stanovených cílů. Prostředkem k tomu je získávání, zaznamenávání, vytváření a vyhodnocování informací v digitálním prostředí. Závisí na obecném kognitivním rozvoji nutném pro orientaci a porozumění světu.

Emocionální oblast

V emocionální oblasti se projevuje schopnost používat digitální technologie pro podporu budování pozitivního sebepečetí a regulace emocí tak, aby člověk zdravě naplňoval své potřeby a nabýval důvěru v sebe i druhé. Závisí na porozumění vlastním emocím, rozvoji seberegulace a odolnosti obecně, včetně využívání funkčních strategií pro zvládnání různých životních situací s cílem udržení emočního zdraví a celkové pohody.

Sociální oblast

V sociální oblasti se projevuje schopnost využívat digitální technologie pro komunikaci a sdílení způsobem, který pomáhá navazovat a udržovat kontakty, rozvíjet smysluplné mezilidské vztahy a podporovat vzájemný respekt, spolupráci a důvěru ve společnosti. Závisí na rozvoji vztahů a komunikačních a sociálních dovedností obecně.

Duchovní oblast

V duchovní oblasti se projevuje schopnost smysluplně využívat digitální technologie pro poznávání, sdílení a uplatňování hodnot, etických principů a norem tak, aby přispívaly k naplňování smyslu našeho života v souladu s odpovědností vůči sobě samým, našemu okolí a světu. Závisí na celkovém rozvoji duchovního života.

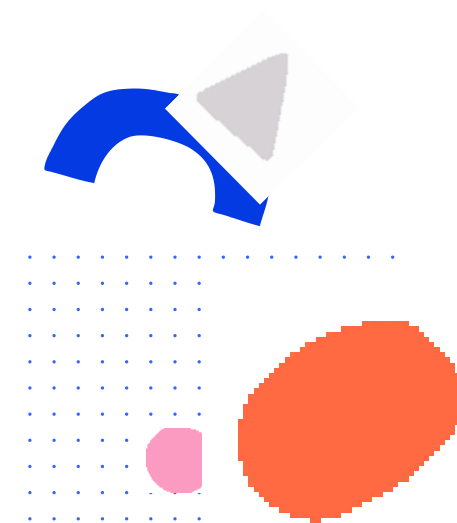
Všude vládnou digitální maximalismus

- ...využívání moderních technologií v maximální možné míře pro zvýšení produktivity a efektivity,
- snaha integrovat ICT do všech aspektů života,
- permanentní připojení – režim online,
- snaha optimalizovat a využívat všechny dostupné nástroje a platformy,
- neustálé hledání nových technologií a nástrojů...

Fenomény dnešní doby

- k získávání naší pozornosti využívají aplikace znalosti **behaviorálních věd** (notifikace, řazení příspěvků...),
- společenský tlak nutí jedince být **neustále online** a reagovat **bezprostředně** (odpojení = pracovní znevýhodnění),
- hranice mezi prací a zábavou jsou zastřeny – **tytéž nástroje** využíváme pro oboje.
  - Opatření na úrovni jedince již nejsou dostatečná!

Vyzkoušejte

Digitální **Minimalizmus**

...takový způsob využívání technologií, kdy se soustředíte pouze na **malý počet pečlivě vybraných a optimalizovaných aktivit/aplikací ve prospěch věcí, jichž si ceníte.**

Digitální minimalismus

- Maximalizace **přínosů** a minimalizace **negativních** dopadů používání ICT na náš život, pozornost a wellbeing.
- Místo absolutního zákazu nebo neřízeného nadužívání technologií jde o jejich **vědomé** a **smysluplné používání**.

Digitální minimalismus podle Cala Newporta

...je o tom:

- jak žít život na základě svých **nejhlubších hodnot**,
- jak se soustředit na to **podstatné** a vyhnout se rozptylování,
- **optimalizace** používání technologií je stejně důležitá, jako samotný výběr těchto technologií.

Ústřední myšlenka: **méně může být více**

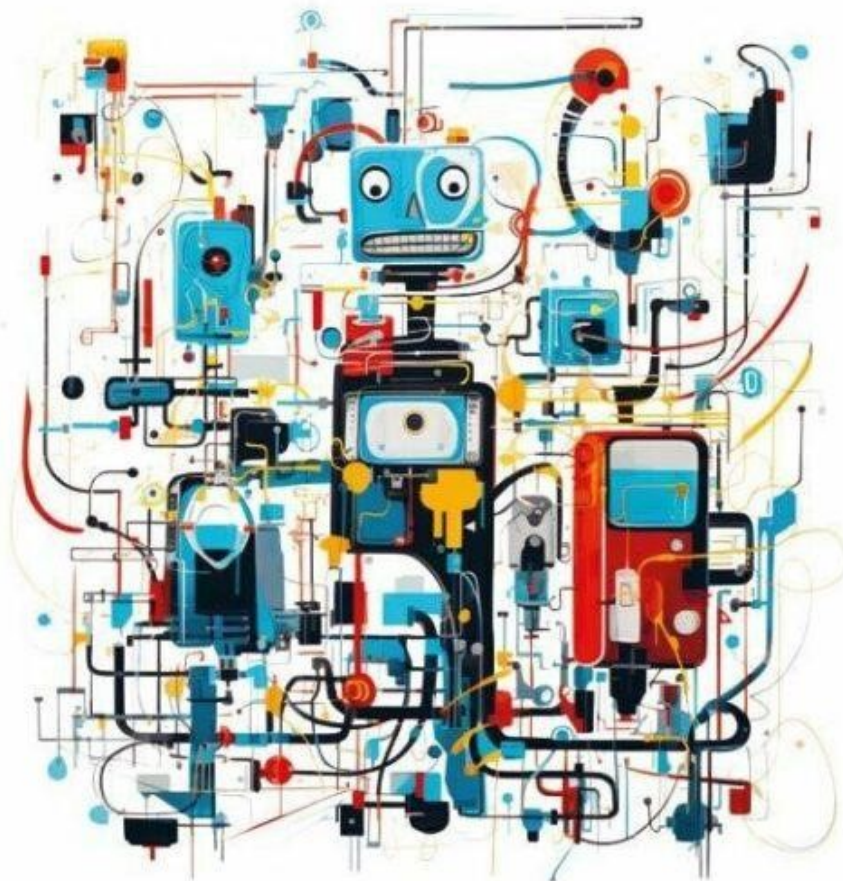
BESTSELLER PODLE *NEW YORK TIMES*

Digitální minimalismus

Zkroťte návykové technologie
a získajte zpět svůj čas
a koncentraci

CAL NEWPORT

Autor bestselleru *Hluboká práce*

BUDOUCNOST **NE**PRÁCE

Ovládněte AI, získejte superschopnosti,
vydělávejte víc a žijte podle vlastních pravidel.

Filip Dřímalka

vs.

BESTSELLER PODLE *NEW YORK TIMES*

Digitální minimalismus

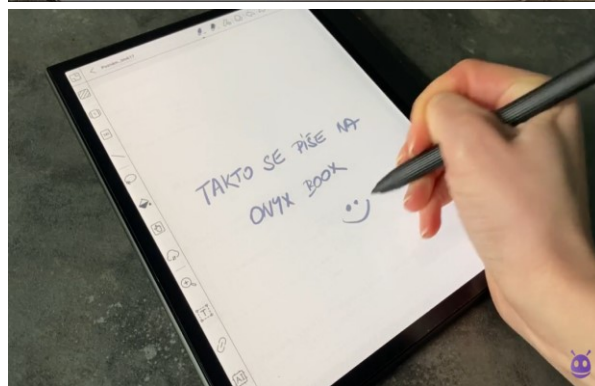
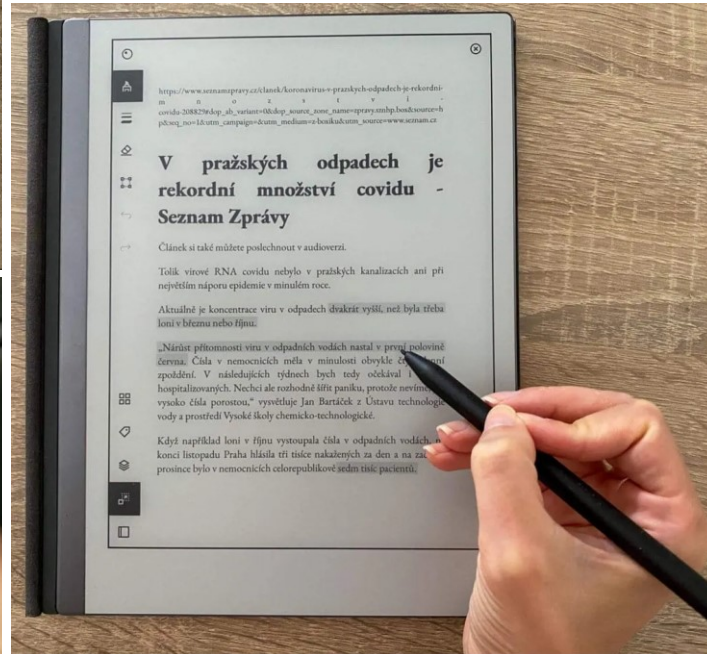
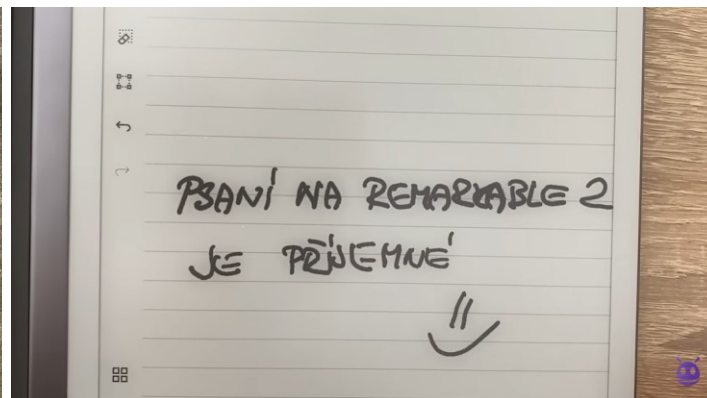
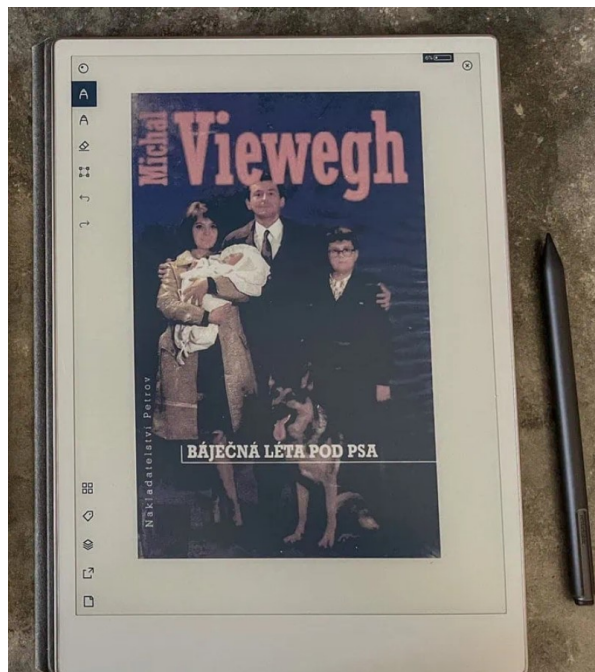
Zkroťte návykové technologie
a získejte zpět svůj čas
a koncentraci

CAL NEWPORT

Autor bestselleru *Hluboká práce*

Tradiční tablet vs. tablet s el. inkoustem (e-ink)

ReMarkable Paper, ONYZ BOOX ...

Digitální minimalismus

Blíže viz články na [Spomocnik.rvp.cz](https://spomocnik.rvp.cz):

- MAŠEK, Jaroslav. *Rok s generativní AI ve stylu digitálního minimalismu*. Metodický portál: Spomocník 9. 4. 2025. <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/24161/ROK-S-GENERATIVNI-AI-VE-STYLU-DIGITALNIHO-MINIMALISMU.htm>
- MAŠEK, Jaroslav. *Jak souvisí digitální minimalismus s digitální gramotností*. Metodický portál: Spomocník. 16. 2. 2022, <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/23183/JAK-SOUVISI-DIGITALNI-MINIMALISMUS-S-DIGITALNI-GRAMOTNOSTI.html>
- MAŠEK, Jaroslav. *10 tipů, jak naučit žáky být digitálními minimalisty*. Metodický portál: Spomocník. 14. 10. 2020, <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/22624/10-TIPU,-JAK-NAUCIT-ZAKY-BYT-DIGITALNIMI-MINIMALISTY.html>

Na úrovni školy

Digitální **minimalizmus**

- jedna platforma pro jednotnou komunikaci a spolupráci,
- konsolidace aplikací ve výuce,
- digitální strategie školy – promyšlený plán používání ICT,
- ICT koordinátor jako kurátor digitálního vzdělávání,
- digitální inkluze: platit za aplikace?

npi

Kybcast Václava Maněny

provokativní, edukativní a zábavný
průvodce kyberprostorem

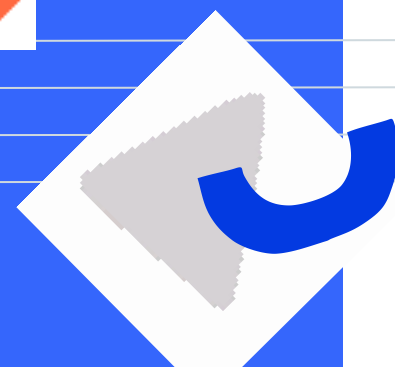

Podcast KYBcast na Spotify, YouTube...

- KYBcast: Platit za aplikace, nebo používat verze zdarma? S3:E19, 2. 12. 2024, <https://youtu.be/AQbLtZecZOA>

A screenshot of a podcast player interface. The background is dark blue. On the left, there is a white card with the NPI logo and the text "Platit za aplikace, nebo používat verze zdarma?". Below the card, it says "KYBcast | S3 E19". To the right of the card, the episode title "Platit za aplikace, nebo používat verze zdarma? | S3:E19" is displayed in white. Below the title, it says "KYBcast - podcastr NPI ČR". At the bottom, the date and time "2. 12. 2024 • 36 min 24 s" are shown. There is a green play button icon, a plus sign, and a three-dot menu icon.

Na úrovni školy

Příklad (extrémních?) opatření

- v dohodnutém čase technologie nevyužíváme (např. 18.00-7.00 hod.),
- školní IS není o víkendech dostupný,
- pracovní aktivity není možné realizovat soukromými účty,
- pro komunikaci s rodiči/žáky používáme jen školní nástroje, nevyužíváme např. WhatsApp, ...

Digitální pedagogický lídršip

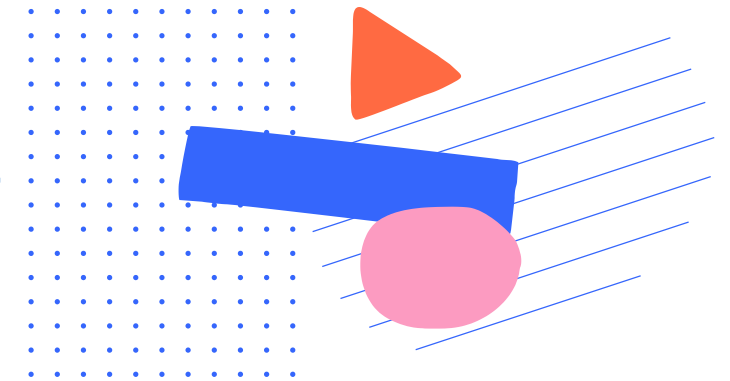
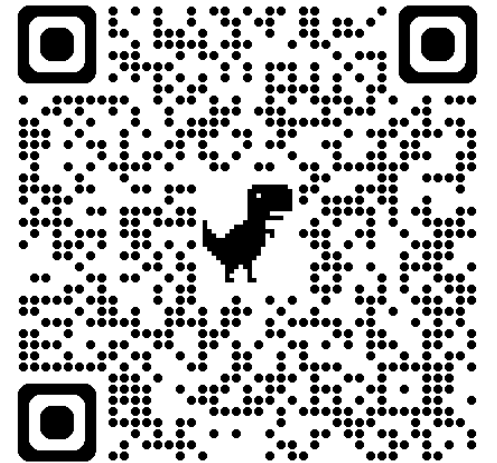
Cíl: z ředitelů učinit digitální lídry, mj. i budováním digitální kultury školy.

Obsah kurzu 44 hod. kurzu:

- Role digitálního lídra a jeho spojenci
- Digitální transformace a měnící se cíle vzdělávání
- Síla digitální vize a strategického plánování
- Otevřenost ke změnám a práce s riziky
- Digitální technologie ve výuce
- Podpora digitální kultury ve škole

<https://vedemeskolu.npi.cz/digitalni-pedagogicky-leadership>

Jaro a podzim 2026 (Plzeň, Ostrava, Olomouc).

Z nabídky digitálního vzdělávání NPI

V 2025 pro školy zdarma

- podcasty: KYBcast, DIGI IN,
- konzultanti pro školní ICT koordinátory: IT guru a krajsí ICT metodici (KIM),
- setkávání učitelů: Digitální zoom, DIGlakte,
- letáčky a plakáty: Typografické desatero, Abeceda kybernetické bezpečnosti, FAQ k AI ve škole...,
- články o výukových aktivitách rozvíjejících digitální kompetence na RVP.CZ,
- web Spomocnik.cz,
- webináře, workshopy, semináře, konference,
- vše na <https://digitalizace.rvp.cz/>

Učitelská dilemata v době AI

pedagogika nejistoty | digitální wellbeing | digitální minimalismus

Ondřej Neumajer
ondrej.neumajer@npi.cz
tel.: +420 602 763 275

#myjsmenpi

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MS
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY